

ἀναδακρύζω, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἀν.: Ὁ ἄδρας γῆ ἢ γυναικα ποῦ σαυρίζει ἀναδακρύνει καὶ χασμουρεύεται (γῆ = ἦ, σαυ-ρίζω = θεραπεύει δι' ἐπιδῶν) Κρήτ. || Παροιμ. Ὅταν ὅλοι ἀπὸ λάρου, τότε ἡ χήρα ἀναδακρύνει (ἐπὶ τῶν παρακαίρως γινόμενων) Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. ἔνθ' ἀν. Ὅντεν ἀποκλαῖαν οὔλοι, ἀναδάκρυνε κ' ἡ χήρα Κρήτ. (συνών. τῇ προηγουμένῃ).

ἀνάδεια ἡ, Νάξ. (Βόθρ.) — Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. ἄδεια. 1) Εὐκαιρία ἔνθ' ἀν.: Τὴν ἀνάδεια σῶχω νὰ κάθωμαι νὰ τοῦ κουβεδιάζω; (σῶχω = σοῦ ἔχω) Βόθρ. Θαρεῖς πῶς ἔχω τὴν ἀνάδεια σου; αὐτόθ. Συνών. ἄδεια 3, ἄδεια-νάξ 1, ἄδειαισι 1, ἄδειασιὰ 1, ἀδειοσύνη, ἀδειότη. 2) Ἐλλειψις ἐργασίας, ἀνεργία Λεξ. Δημητρ.: Ἐχουμε ἀνάδειες. Συνών. κεσάτι.

ἀναδειάζω Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. ἀδειάζω. 1) Δὲν ἔχω ἐργασίαν, σχολάζω Λεξ. Δημητρ. 2) Ἐκκενώνω τι ἔνθ' ἀν.: Ν' ἀναδειάσης τὸ σπῖτι, γιατί τὸ νοίκιασα Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀδειάζω Β 1.

ἀναδειανός ἐπίθ. ΑΜανούσ. Τραγοῦδ. 2, 116. Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἐπίθ. ἀδειανός. Ὁ ἔχων τὰς χεῖρας γενάς: Ἄσμι. Μάριω μου, ποῦ χεῖς τὸ σταμνὶ κ' ἦρθες 'ς τὸ σπῖτι ἀναδειανή; Πβ. ἀδειανός 2.

ἀναδείχνω λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Ἡπ. Τῆν. Μέσ. ἀναδείγνομαι Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀναδεικνύω = ἐπιδεικνύω, καθιστῶ γνωστόν.

1) Καθιστῶ τινα σπουδαῖον, προάγω κοινωνικῶς λόγ. κοιν.: Τὸν ἀνάδειξαν οἱ περιστάσεις - τὰ προτερήματά του. Τὸν ἀνάδειξε ὁ θεὸς του. Ἀναδείχθηκε γρηγόρα. 2) Δεικνύω Ἡπ.: Ἄσμι.

Δὲν ἔχω γλώσσα νὰ σοῦ εἰπῶ, μιλιὰ νὰ σὲ λαλήσω, δὲν ἔχω χειροπάλαμο γιὰ νὰ σ' τὸν ἀναδείξω (λέγει ἡ Παναγία πρὸς τὸν Ἰωάννην). 3) Ἐμφανίζομαι ὡς βρικόλακας Τῆν.: Ἀνέδ' ξεν ὁ δεῖνα. Συνών. βρικόλακιάζω. 4) Μέσ. ἀποκαλύπτομαι, ἀποδεικνύομαι Μέγαρ.: Ἀμέσως ἀναδείκτη, ἅμα πῆρε ψεύτικο ὄρκο, ἔπαθε ὁ ἄδρας της.

ἀναδέλφωτος ἐπίθ. Πόντ. (Χαλδ.) ἀδέλφωτος Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *ἀδέλφωτος < *ἀδελφώνω, δι' ὃ πβ. ἀδερφώνω. Τὸ ἀδέλφωτος κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ *ἀδελφωτός τοῦ ἀρκτικού α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

1) Ὁ ἐστερημένος ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς Πόντ. (Σάντ.) 2) Ὁ μὴ ἡγαπημένος ἀδελφικῶς, ἐπὶ ἀδελφοῦ Πόντ. (Χαλδ.): Γνωμ.

Τ' ἀδέλφᾱ τ' ἀναδέλφωτα δέντροῖ χωρὶς τὰ φύλλα (οἱ μὴ ἡγαπημένοι ἀδελφοὶ ὁμοιάζουν πρὸς δένδρα χωρὶς φύλλα).

ἀνάδεμα τό, (I) Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Στερελλ. (Ἀκαρναν.) — ΓΚυριακ. Περονόσπορ. 24 ἀνάδεμα Νίσυρ. ἀνέδεμα Ἰων. (Κάτω Παναγ.) Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδένω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ἡ σύνδεσις διὰ κόμβου τῶν δύο τμημάτων τοῦ νήματος τοῦ θραυσθέντος κατὰ τὴν ὕφανσιν Ἰων. (Κάτω

Παναγ.): Μοῦ 'σπασεν ἡ κλωστή ἐκεῖ ποῦ 'φαινα καὶ ἦκαμα κ' ἐγὼ ἀνέδεμα. β) Τεμάχιον νήματος, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει πρὸς σύνδεσιν τῶν δύο τμημάτων τοῦ θραυσθέντος κατὰ τὴν ὕφανσιν νήματος Κρήτ.: Βρὲς ἓνα κομμάτι ἀνέδεμα καὶ ἀνέδεσέ μου το σὲ 'κεινὲ τὴ κλωστή. 2) Μαγικός κατάδεσμος Κρήτ.: Ἀνάδεμα πρέπει πῶς τοῦ 'χουνε καωμένο καὶ δὲ βορεῖ νὰ πάρη ἀπάνω δου. Συνών. δεματικό.

3) Ἡ προσκόλλησις ἀπορφανισθέντος ἐριφίου ἢ ἀρνίου εἰς ἄλλην θετὴν μητέρα, τὴν ὁποίαν τοῦ λοιποῦ θηλάζει Κρήτ.: Ἀνάδεμα ἀρνιοῦ - 'ριφιοῦ.

4) Ἡ διὰ περιδέσεως στήριξις τῶν κλημάτων ΓΚυριακ. ἔνθ' ἀν.: Αὔριο θά 'χωμε ἀνασήκωμα καὶ ἀνάδεμα τῶν ἀμπελιῶν. 5) Δέσμη Κέρκ. Στερελλ. (Ἀκαρναν.): Ἀνάδεμα τοῦ σιταριοῦ Κέρκ. Ἐφκειασα τὸ ἀνάδεμα Ἀκαρναν.

Συνών. δεμάτι, χερρόβολο. 6) Κηλεπίδεσμος Κεφαλλ.: Αὐτὸς σφίγει τὸ ἀνάδεμα ὅσον ὁχ τὸ 'σωβράκι. Συνών. δέμα.

7) Σάκκος τετράγωνος ἀναρτώμενος διὰ δύο ταινιῶν ἐκ τῶν ὧμων καὶ χρησιμεύων ὡς λίκνον διὰ τὰ βρέφη καὶ δι' ἄλλας ἐξοχικὰς χρήσεις Νίσυρ. 8) Φράγμα αὐλακος, ὅθεν ἀρχίζει νέος ἀγωγὸς ὕδατος Κρήτ.: Λένω τ' ἀνάδεμα τ' αὐλακιοῦ. Συνών. ἀμπολή 2 β, δέσι, δεσιά, κόφτρα (ἰδ. κόφτης).

ἀνάδεμα τό, (II) Ἡπ. Παξ. Πελοπν. (Μαζαίικ.) — ΚΘεοτόκ. Οἱ σκλάβ. 12 ΑΚαρκαβίτσ. Ζητιᾶν. 157 Μποὲμ Ντόπ. ζωγραφ. 102 ΔΒουτυρ. Τριανταδύο διηγ. 78 ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παλληκάρ. 63. ἀνάδιμα Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέύω.

1) Ἀνακίνησις, ἀνάδευσις ἔνθ' ἀν.: Μὲ ξύλο ἔκαμε ἀνάδεμα τοῦ γαλατιοῦ Παξ. Παρακολουθοῦσε κάθε ἀνάδεμα τοῦ κορμιοῦ του ΚΘεοτόκ. ἔνθ' ἀν. Ἐνα θρόισμα πρὸ δύνατο, καῖτι σὰν ἀνυπόμονων ψυχῶν ἀνάδεμα ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀναδεμῆ 1, ἀνακάτεμα, ἀνακάτωμα. Πβ. ἀναδεμός. β) Ἀνασκαφή χώματος Πελοπν. (Μαζαίικ.) 2) Τὸ ἀναδευθέν, τὸ ζυμωθὲν ἄλευρον Ἡπ. Συνών. ἀναδεμῆ 2.

ἀναδεμῆ ἡ, Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. ἀναδιμῆ Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀναδ'μῆ Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέύω.

1) Ἀνάδεμα (II) 1, ὁ ἰδ., Ἡπ. (Χουλιαρ.) β) Μεταφ. διατάραξις τῆς τάξεως Λεξ. Δημητρ.: Τέτοια ἀναδεμῆ 'ς τὸ χωριὸ δὲν εἶχε ξαναγίνει. 2) Τὸ ἀναδευθέν, τὸ ζυμωθὲν ἄλευρον Ἡπ. Συνών. ἀνάδεμα (II) 2. β) Ἡ διὰ τὴν ζύμωσιν τοῦ φυράματος χρησιμοποιουμένη ζύμη Ἡπ. (Ζαγόρ.): Φέρε τ'ν ἀναδιμῆ ἰδῶ ν' ἀναπιάνον τοῦ προζύμ'. Συνών. μαγιά, προζύμι.

ἀναδεμὸς ὁ, Κορσ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέύω.

Σύγχυσις, ταραχή: Ἀναδεμὸς ἐγίνη ἀναμεταξὺ 'ς τοὺς δεῖνα. Συνών. ἀνακατισμός, ἀνακατούρα, ἀνακάτωμα, ἀνακατωμός, ἀνακάτωσι, ἀνακατωσιά, ἀνακατωσούρα. Πβ. ἀνάδεμα (II) 1.

ἀναδεντράδα ἡ, Κάρυστ. — Λεξ. Δημητρ. ἀνεντράδα Τῆν. ἀνεδράδα Ἀνδρ. ἀλεντράδα Ἰκαρ. ἀλεντρούδα Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀναδενδράς. Ὁ τύπ. ἀνεντράδα καὶ ἀλεντράδα κατ' ἀνομ. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 436. Ὁ τύπ. ἀλεντρούδα κατ' ἄλλα εἰς - ούδα.

Ἀμπελος στηριζομένη ἐπὶ δένδρου ἢ ἰκριώματος ἔνθ' ἀν.: Ἄσμι.

Μαυρειδερὴ μου λεμονιά, 'ψηλή μ' ἀναδεντράδα, φαρμάκι ποῦ μὲ πότισες αὐτὴ τὴν ἐβδομάδα

